

jemníka uvádí, a již tím odůvodněn jest úsudek, že, kdyby byl zákonodárce také podnájemníku stejné právo jako nájemníku přiznati zamýšlel, byl by ho mezi osobami, v závorce vyjmenovanými, uvedl, to tím spíše, když se uváží, že podle § 568 c. ř. s. veškeré výpovědi, příkazy, rozhodnutí a opatření, tedy i povolení exekuce nuceným vyklizením, vydobyté proti nájemníku, jsou účinnými a vykonatelnými i proti podnájemníku, pokud tomu nevádí právní poměr mezi tímto a pronajímatelem (t. j. zpravidla vlastníkem). Mylně má první soud za to, rozšiřuje-li platnost ustanovení, o něž jde, vůbec na každého, kdo používá místnosti, které mají býti vyklizeny, neboť takovýto rozšiřující výklad jest nepřipustný již proto, že vládní nař. jest rázu na výsost výjimečného, takže nutno je vykládati přesně a výklad rozšiřující jest tedy vyloučen. První soud byl k němu sveden patrně výrazem v nařízení se vyskytujícím »používaných místností«. Leč volba jeho snadno jest vysvětlitelná tím, že nařízením oním dáno bylo oprávnění k návrhu na odložení exekuce jednak nájemníkům, kteří místnosti mají najaty, jednak osobám, které místnosti používají na základě smlouvy služební, pracovní a p. a o nichž nelze proto říci, že je mají najaty. Bylo tedy třeba vhodnou volbou výrazu mezi oběma skupinami rozlišovati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a dodal k důvodům rekursního soudu:

Znění § 1 nařízení vlády republiky Československé ze dne 25. června 1920, čís. 409 sb. z. a n. nedopouští pochybovati o tom, že návrh na odložení exekuce vyklizením místností najatých nebo jinak používaných přísluší pouze povinnému. Povinným nebo-li dlužníkem ve smyslu platného exekučního řádu (§ 4 čís. 6 pův. znění) však jest ten, proti němuž směřuje titul exekuční a proti němuž exekuce jest vedena. Může jím zajisté býti také podnájemník, ale jen v poměru k nájemci, jestliže totiž tento jako věřitel vymáhající vymohl si proti podnájemníkovi exekuci nuceným vyklizením místností do podnájmu daných na základě exekučního titulu proti podnájemníkovi nabytého. Povolena-li však majiteli místností pronajatých exekuce nuceným vyklizením jich proti nájemníkovi podle exekučního titulu proti tomuto směřujícího, není tu právního vztahu mezi vymáhajícím věřitelem a podnájemníkem, nelze tohoto pokládati za povinného a nelze mu přiznati práva na odložení exekuce proti němu ani nevedené. Pokud se v dovolacím rekursu poukazuje na to, že kdyby byl správným názor soudu rekursního, znamenalo by to obcházení zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. o ochraně nájemníků, dlužno vytknouti, že zákon propůjčuje ochranu bytovou vždy jen vůči pronajímateli, tedy nájemníkovi vůči majiteli bytu a podnájemníkovi vůči nájemci, nikoli však podnájemníkovi vůči majiteli bytu.

Čís. 651.

Ustanovením §§ 1333 a 1334 obč. zák. není věřiteli zabráněno, by dle zásad §§ 1295 a násl. najmě pak dle § 1323 obč. zák. neuplatňoval veškeru škodu, o níž jest s to dokázati, že vzešla mu dlužníkovým prodleuím (na př. změnou měnových poměrů).

(Rozh. ze dne 7. září 1920, Rv I 323/20.)

Vídeňská firma měla zaplatiti prodávatele v Teplicích-Šanově fakturovaný peníz nejpozději dne 3. února 1919, neučinila však tak, nýbrž poukázala peníz teprve dne 11. února 1919 Vídeňskou poštovní spořitelnou. Žaloba prodávatelky, by vídeňská firma jí zaplatila fakturovaný peníz v korunách československých, byla oběma nižšími soudy zamítnuta po výtce z toho důvodu, že žalovaná byla oprávněna platiti Vídeňskou poštovní spořitelnou. Pokud se týče prodlení žalované zaujaly nižší soudy stanovisko, že dne 11. února 1919 bylo žalující ještě možno, by o svém pohledávání v Rakousku disponovala.

Nejvyšší soud uznal dle žaloby.

Důvody:

Výtka, že soud odvolací nesprávně posoudil věc po stránce právní (§ 503 č. 4 c. ř. s.), jest odůvodněna. Rozhodující význam mají v tomto sporu bezvadné předpoklady nižších soudů, že a) splněním fakturovaných peněz byly Teplice-Šanov a b) fakturovaný peníz byl splatný nejpozději dne 3. února 1919; — že žalovaná firma v uvedený den neučinila zadost své povinnosti platební a tudíž nejpozději od 3. února 1919 byla v prodlení s fakturovaným penízem. Z těchto předpokladů plynou tyto právní závěry: Když byly splněním fakturovaného peníze Teplice-Šanov, lze za placení uznati jen takový jeho způsob, jímž bylo by žalující firmě umožněno bývalo, by s kupní cenou ve splnění volně a neomezeně nakládala. Žalovaná tím, že dne 11. února 1919, přiloživši složenku žalující firmy, poukázala šekem poštovní spořitelnu ve Vídni, aby dlužný peníz odepsala z účtu žalované a připsala k dobru na účtu žalující firmy, nevyhověla svrchu zmíněné náležitosti řádného placení. Lze úplně stranou ponechati otázku nižšími soudy podrobně přetřásanou, zda žalovaná firma byla vůbec oprávněna, poukázati žalující firmě fakturovaný peníz způsobem výše naznačeným, ač splněním byly Teplice-Šanov a ač žalující firma nezaslala pokud se týče neodevzdala žalované spolu s fakturami složenku vídeňského poštovního úřadu, tato spíše byla v rukou žalované z dřívějšího obchodního spojení, v roce 1917 přerušeno a teprve v roce 1919 — tedy za poměrů naprosto změněných — obnoveného. Otázka ta přicházela by v úvahu, kdyby byla žalovaná platila v čas. To se však nestalo. Žalovaná pokusila se o placení teprve dne 11. února 1919, kdy dle toho, co uvedeno, byla již v prodlení, tudíž s opožděním neomluvitelným, uváží-li se tehdejší nejisté poměry mezinárodního peněžního obchodování. Proto jde na její vrub každá změna poměrů, která od nastalého prodlení se udála, aniž by pro její odpovědnost záleželo dále na tom, zda věděla nebo věděti musila o změněných poměrech. Takováto podstatná změna poměrů byla však přivoděna nařízením vlády čsl. republiky ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n., jež téhož dne nabylo působnosti. Žalovaná firma způsobem svrchu vyličeným postoupila ze svého účtu u vídeňské poštovní spořitelny část rovnající se poukázanému penízi žalující firmě na úhradu pohledávky nyní zažalované. Takovýto postup byl však dotčeným nařízením zakázán a neplatným prohlášen a bylo proto žalující firmě znemožněno, by penízi dne 11. února 1919 u vídeňské poštovní spořitelny poukázaným a na jejím účtu k dobru připsaným v tuzemsku, zejména ve splnění volně nakládala, nanejvýš pak ohledně něho učinila v tuzemsku zadost později vydaným před-

pisům o okolkování bankovek. Neměla-li však této možnosti, nevyhovovalo placení, a to vinou žalované firmy, úmluvě o splnění kupní ceny a nebylo placením řádným. Proto jest zcela lhostejno, zda, po případě do kdy mohla žalující firma disponovati s dobropisem u vídeňské poštovní spořitelny alespoň v cizině. S touto omezenou disposiční možností žalobkyně hledíc k ujednanému splnění nebyla nucena se spokojiti, a již dopisem ze dne 15. února 1919 dala žalované zřejmě na srozuměnou, že nemůže přijati placení vídeňskou poštovní spořitelnou, potřebujíc peněz v území československého státu. Ježto tedy, jak dolíčeno, poukázání peněz vídeňskou poštovní spořitelnou nelze uznati za řádné placení a proto za placení vůbec, jest žalující firma v právu, domáhá-li se bez ohledu na to zaplacení fakturovaného peníze. Právem však požaduje žalující firma na žalované nyní placení v korunách československých. Následkem prodlení v placení jest totiž žalovaná firma povinna poskytnouti firmě žalující to, co by tato měla, kdyby bylo bývalo placeno v čas. V tom případě byly by se peníze dostaly ať již přímo nebo vybráním z konta žalující firmy do rukou žalobkyně před tuzemským okolkováním bankovek a žalující firma měla by dnes fakturovaný peníz v korunách okolkovaných, tudíž týž peníz v korunách československých. Nesprávný jest názor žalované firmy, jako by následky jejího prodlení záležely podle §§ 1333 a 1334 obč. zák. pouze v povinnosti nahraditi úroky z prodlení. Těmito nahrazuje se věřiteli škoda opozděným placením jistiny vzešlá jen tehdy, když mu nevznikla jiná škoda, než ztráta užiteků dlužné jistiny. Tam však, kde prodlení v placení mělo v zápětí škodu další, nevylučují ustanovení §§ 1333 a 1334 obč. zák. věřitelova práva, uplatňovati veškerou dokázatelnou škodu otálením dlužníkovým vzešlou podle zásad §§ 1295 a násl. obč. zák., jmenovitě podle § 1323.

Čís. 652.

Zaměstnavatel, jenž dle služební smlouvy (služební pragmatiky) jest oprávněn, přeložiti zaměstnance ze služebních ohledů na jiné služební místo, může tak učiniti jen z věcných důvodů, jichž oprávněnost a závaznost jest v případě sporu soud povolán prozkoumávati. Důvody ty nemusí býti důvody objektivními, jsoucími mimo zaměstnancovu osobu, nýbrž mohou jimi býti i důvody, plynoucí z jeho osobních vlastností a poměrů.

(Rozh. ze dne 7. září 1920, Rv I 329/20.)

Žalobce byl nadlesním na panství žalovaného, pro jehož úředníky platící služební pragmatika stanovila v § 32, že přeložení úředníka může se státi z ohledu služebních nebo z trestu. Poukazem žalovaného přeložen byl žalobce z L. do D. Žalobě, by nařízené přeložení bylo uznáno nepřipustným a neúčinným, procesní soud první stolice vyhověl v podstatě z toho důvodu, že přeložení žalobcovo nestalo se z důvodu služebního, poněvadž důvod žalovaným uplatňovaný, že dlužno lesní hospodářství s nízkým vzrůstem v D. změnit na hospodářství s vysokým vzrůstem a že proto může býti správa svěřena pouze odborníku, nebyl znalci uznán za ospravedlněný. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl v podstatě z toho důvodu, že o tom, zda jsou tu služební důvody čili nic,